

RLB 102 lekce 07**1. Čtěte a překládejte:**

- ١ هل يُمكنُ أنْ أجلسَ هنا ؟ ٢ يُمكنُنا أنْ نبدأَ حالاً ؟ ٣ يُمكنُها أنْ ترجعَ بعدَ أسبوعٍ. ٤ يُمكنُهمُ أنْ يدرسوا في جامعتنا. ٥ يُمكنُها أنْ يأخذَ الشنطةَ إلى الطائرة؟ ٦ من المُمكِن أنْ أنزلَ في هذا الفندق. ٧ هل من المُمكِن أنْ نبدأَ الدرسَ ؟ ٨ من المُمكِن أنْ يزورني. ٩ من المُمكِن أنْ تعملوا في المكتبة. ١٠ من المُمكِن أنْ نركبَ القطار. ١١ من المُمكِن أنْ تُسافري مع أمك. ١٢ من المُمكِن أنْ يدرسوا اللغات. ١٣ من المُمكِن أنْ نشاهدَ فيلمًا جديدًا. ١٤ من المُمكِن أنْ تُنظفَ غرفتك.

2. Užití slovesa استطاع (moci; vyjadřuje subjektivní možnost/schopnost). Čtěte a překládejte:

- 1 هل استطاع أحمد أن يُترجم هذه الجملة؟ 2 هل أصدقاؤك استطاعوا أن يسافروا معك؟ 3 لا أستطيع أن أترجم هذه الجملة. 4 هل تستطيعين أن تقرئي بالعربية؟ 5 هل تستطيعون أن تساعدوا الأولاد؟ 6 هل استطعت أن تترجمي هذا المقال؟ 7 هل استطعت أن تساعد السيدة؟ 8 ما استطعت أن أقرأ كلمات جديدة. 9 لا أستطيع أن أصل قبل الساعة السادسة. 10 لا نستطيع أن نسافر حالاً. 11 ما استطعنا أن نسافر ليلاً. 12 يستطيعون أن يتكلموا بهذه اللغة.

3. Užití slovíčka „ale“

Po slově ale - *walākinna* - obvykle následuje podmět a ten je ve 4. pádě. Pokud se za slovo „ale“ podmět nehodí, dává se kratší verze slova – *walākin*. Čtěte a překládejte:

- ١ هو طالب ولكنه لا يذهب إلى الجامعة. ٢ مريم تحب الفواكه ولكنها لا تحب الخضراوات. ٣ درست في الجامعة ولكنني ما حصلت على الدبلوم. ٤ وصلت إلى مصر ولكن أصدقائي قد سافروا إلى سوريا. ٥ دخل أحمد إلى المدرسة ولكن الطلاب قد خرجوا. ٦ هو لا يدرس ولكن من المُمكِن أنَّهُ سوف يدرس في المستقبل.

4. Číslovky končící ...00 s počítaným předmětem (FBII112;OO108)

Počítaný předmět

- stojí za číslovkou
- je ve 2. pádě
- je v jednotném čísle

900 knih	تِسْعِمِائَةِ كِتَابٍ
1000 obyvatel	أَلْفُ سَاكِنٍ
2000 obyvatel	أَلْفَا سَاكِنٍ
8000 obyvatel	ثَمَانِيَةُ آلَافٍ سَاكِنٍ

5. Rozšířené slovesné kmeny. (FBII50;OO120)

Arabština má celkem 15 slovesných kmenů, z nichž se aktivně užívá 10. Kmen II.-X. nazýváme rozšířenými slovesnými kmeny. Tyto kmeny obvykle pozměňují nebo i výrazně mění význam kořene. Teoreticky lze od každého kořene vytvořit všech 10 kmenů, prakticky se však vyskytují od určitého kořene slovesa jen v některých kmenech (nejčastěji je to I. kmen a pak některé rozšířené kmeny, ale existují i slovesa, která se používají pouze v některém z rozšířených kmenů). Systém rozšířených kmenů lze přirovnat k užívání předpon či zvrtných zájmen v češtině (např. změnit, pozměnit, změnit se atd.).

Příklad rozšířených slovesných kmenů od kořene KTB:

kmen		
I	KaTaBa	psát
II	KaTTaBa	nechat někoho psát; rozdělit do čet
III	KāTaBa	dopisovat si, psát někomu
IV	'aKTaBa	diktovat
V	taKaTTaBa	od kořene KTB se nepoužívá
VI	taKāTaBa	dopisovat si s někým
VII	inKaTaBa	upsat se, podepsat se na něčem
VIII	iKtaTaBa	psát, opisovat
IX	iKtaBBa	od kořene KTB se nepoužívá
X	istaKTaBa	připsat někomu; žádat, aby někdo psal

6. Vzory rozšířených slovesných kmenů (FBII50;OO121):

II. slovesný kmen (hl.významy: 1) **intenzivní**, 2) **kauzativní** (=učinit, aby se dělo to, co říká I. kmen), 3) **denominativní** (= od podstatného jména), 4) **deklarativní** (prohlásit něco/někoho nějakým))

- 1) rozbít كَسَرَ → roztřískat كَسَّرَ
- 2) studovat دَرَسَ → vyučovat دَرَّسَ
- 3) olej زَيْتٌ → naolejovat زَيَّتَ
- 4) lhát كَذَبَ → prohlásit někoho za lháře كَذَّبَ

slovesné tvary	minulý čas	přítomný čas	rozkaz
	DaRRaSa	juDaRRiSu	DaRRiS !
	دَرَّسَ	يُدَرِّسُ	دَرِّسْ
jmenné tvary	příčestí činné	příčestí trpné	maṣdar
	muDaRRiSun	muDaRRaSun	taDRīSun
	مُدَرِّسٌ	مُدَرَّسٌ	تَدْرِيسٌ

7. Číslovky řadové 1.-10.

	ženský rod		mužský rod	
1.	al-'ulā (nesklonné)	الأُولَى	al-'awwalu	الأَوَّلُ
2.	at-tānijatu	الثَّانِيَةُ	at-tānī	الثَّانِي
3.	at-tālītu	الثَّالِثَةُ	at-tālītu	الثَّالِثُ
4.	ar-rābi'atu	الرَّابِعَةُ	ar-rābi'u	الرَّابِعُ
5.	al-chāmisatu	الخَامِسَةُ	al-chāmisu	الخَامِسُ
6.	as-sādisatu	السَّادِسَةُ	as-sādisu	السَّادِسُ
7.	as-sābi'atu	السَّابِعَةُ	as-sābi'u	السَّابِعُ
8.	at-tāminatu	الثَّامِنَةُ	at-tāminu	الثَّامِنُ
9.	at-tāsi'atu	التَّاسِعَةُ	at-tāsi'u	التَّاسِعُ
10.	al-āšīratu	الْعَاشِرَةُ	al-āšīru	الْعَاشِرُ

D.cv. lekce 7 (moci je zde míněno jako obecná možnost) – 1. Můžete jít domů. 2. Můžeš (ž) se posadit zde. 3. Může ten student cestovat s námi ? 4. Můžeme jim (لَهُمْ) nabídnout kávu a čaj. 5. Vláda může prostudovat tento plán. 6. Můžeš (m) uklidit náš pokoj ?

Slovní zásoba lekce 07

znát, vědět, dozvědět se , poznat (a) عَلِمَ

Řecko اليونانُ

naučit, učit عَلَّمَ

bez; leč إِلَّا

pozdravovat; předat; ochraňovat سَلَّمَ

čtvrt رُبْعٌ

organizovat, řídit نَظَّمَ

půl نِصْفٌ

organizování, řízení, organizace, systém تَنْظِيمٌ

třetina (=20 minut) ثُلُثٌ

ovoce فَاكِهَةٌ / فَوَاكِهُ

minuta دَقِيقَةٌ / دَقَائِقُ

čistý نَظِيفٌ

je důležité مِنْ الْمُهِّمِ أَنَّ

špinavý وَسِخٌ

je/bude nejlépe مِنْ الْأَفْضَلِ أَنَّ / مِنْ الْأَحْسَنِ أَنَّ

rozbít, zlomit (i) كَسَرَ

očekává se مِنَ الْمُنْتَظَرِ أَنَّ

ale وَلَكِنْ / وَلَكِنَّ

je nevyhnutelné لَا بُدَّ أَنَّ

čistit, uklízet نَظَّفَ

je těžké مِنَ الصَّعْبِ أَنَّ